

Kriterier som grunnlag for framtidens studiestedsstruktur

Uttalelse fra Namdal regionråd

Namdal regionråd forstår at styrets jobb er å se de ulike campusene som del av en helhet. Vår forventning er at styret også evner å se campusenes betydning for regionene de tilhører, og at dette tillegges vekt i avgjørelsen om framtidig studiestruktur. De ulike campusene har en regional funksjon der de er, og bør bevares av den grunn.

Nord universitet refererer i kriteriene for fremtidig studiestruktur til «regionene». Regionbegrepet kan forstås på ulike måter. Er regionene Nordland og tidligere Nord-Trøndelag, er det områdene regionrådene utgår fra, eller er det omlandet til de ulike studiestedene? Når vi videre refererer til «vår region», er det Namdalen vi legger til grunn. Selv om vi skriver ut fra et namdalsperspektiv, mener vi likevel at dette har overføringsverdi til andre regioner, da flere av problemstillingene er sammenfallende.

Namdalens behov i årene framover vil være kompetanse og arbeidskraft. Nords tilstedeværelse har vært, og vil være, viktig for å kunne levere fagfolk til Sykehuset Namsos, og til en region hvor geografien fordrer lokale løsninger. At befolkningen stadig blir eldre, er ikke spesielt for Namdalen, men i distriktene er det presserende å få nok kompetent arbeidskraft til å imøtekomme behovet. Et fullverdig campus med ulike studieløp for helsesektoren, vil være nødvendig i dette arbeidet. Campus Namsos har et sterkt fagmiljø innenfor disse fagene, og dette bør sikres og videreutvikles. Det er imidlertid ingen hindring for at denne kompetansen også kan komme andre studiesteder til gode, gjennom kurs, samlingsbaserte studietilbud, og veiledning.

På samme måte ønsker man at andre fakultet kan være representert ved Campus Namsos, spesielt på områder hvor regionen har kompetansebehov. Det være seg FSV (aktuelt med tilbud innenfor barnevern og sosionom), Handelshøgskolen (kan tilby utdanning innen økonomi, ledelse og administrasjon, for å møte offentlige behov), FLU (Namdalen trenger flere kvalifiserte lærere i årene som kommer), og FBV (biovitenskap og akvakultur). Når det gjelder sistnevnte har vår region et stort uutnyttet potensial, og stort opplæringsbehov. Selv om forskningsmiljøene til disse fakultetene ligger ved andre studiesteder, kan det tilbys studieprogram ved Campus Namsos i perioder. Nords profilområder, blå og grønn vekst,

innovasjon og entreprenørskap, og helse, velferd og oppvekst, er ytterst kompatible med Namdalen som region, og det muliggjør samarbeid innenfor alle profilområdene. Ønsket om mer tverrfaglighet går igjen i Strategi 2020, og namdalsregionen ønsker å legge til rette for at Nord kan satse med fornyet tyngde innenfor flere av profilområdene.

NAV estimerte i sin bedriftsundersøkelse for 2018 at Trøndelag mangler 1650 sykepleiere og spesialsykepleiere. På landsbasis er dette tallet 5900.¹ Dette viser at Trøndelag skiller seg ut i negativ retning, og har et markant behov for tilførsel av helsefaglig kompetanse. Antagelig vil det settes inn flere tiltak for å møte dette behovet. Et innlysende alternativ er å opprette flere utdanningsplasser for sykepleiere, og disse kan utmerket godt legges til Namsos, som er Nord Universitets helsecampus.

Fylkeslege i Trøndelag, Jan Vaage, presenterte under Arena Trøndelag 13. februar tall for framtidig kompetansebehov i Trøndelag. I denne presentasjonen sammenlignet han trøndelagskommunene ut fra hvem som har flest sykepleiere per 1000 innbyggere over 80 år. Her kom namdalskommunene veldig godt ut. Av de kommunene som kom dårligst ut, hadde de fleste det fellestrekket at de ikke ligger i omlandet til en utdanningsinstitusjon.² Når statistikken viser at omlandet rundt campusene har god dekning av sykepleiere sammenlignet med andre deler av Trøndelag, bør ikke nedskalering være svaret. I et samfunnsperspektiv er det bra å ha sykepleierutdanning både i Namsos og Levanger, da det er sykehus begge steder. Dette vil sikre rekruttering, gi god tilgang på praksisplasser og muliggjøre samarbeidsprosjekter mellom helseforetaket og utdanningsinstitusjonen.

1. Forskning av høy kvalitet.

Forskning av høy kvalitet må baseres på solid grunnutdanning. Dette har Campus Namsos lang tradisjon i å levere. For å nå målene om å «styrke forskningsbasert undervisning» og «inkludere studenter i forskningsprosesser»³ fra 2020-strategien, er det viktig å ha en mer offensiv og systematisk satsing på PhD-løp og forskningsprosjekter i samarbeid med lokale aktører. Dette kan løses i samarbeid med både helseforetak, næringsliv og andre parter, og vil være positivt for både Nord universitet og regionen. Det er viktig å vise studenter som begynner med forskning i grunnutdanningen, at forskning er en mulig karrierevei. Å bygge

---

¹ Sæther 2018

² Vaage 2019: 14-15

³ Nord universitet 2017:18

forskningsmiljø som oppfyller kriteriene i 2020-strategien tar tid. For å sikre et langsiktig kompetanseløp, må studiestedene få fullføre de løpene og prosessene som er påbegynt. Det er et mål for regionen å beholde studenter etter endt utdanning. Et ledd i dette vil være å vise at andre har gått gradene tidligere, og at også de med ambisjoner utover en profesjonsutdanning ser at slike muligheter ikke bare er konsentrert i de store byene.

2. Høy kvalitet i utdanning og stimulerende læringsmiljø.

Høy kvalitet i utdanningen henger sammen med forskning, da fremragende forskning springer ut av et stimulerende læringsmiljø. Et slikt læringsmiljø skapes av heltidsstudenter og en solid base med grunnutdanning, ikke gjennom deltidsstudier og nedbygging av studiesteder.

Namdal regionråd har merket seg at det legges vekt på «24-timers-studenter», der studentene også skal ha et tilbud etter endt skoledag. Her er det allerede initiert dialog mellom næringslivet og studentene om hvilke muligheter Namsos har som studentby. Frivilligheten har også innledet samarbeid med studentforeningen om ulike tiltak, og det vil jobbes videre med å opplyse om hvilke aktivitetstilbud studentene kan benytte seg av, både i Namsos og i regionen forøvrig.

3. Høy attraktivitet for ansatte og studenter

Høy attraktivitet for ansatte og studenter sikres ved kvalitet og trivsel. Gode og oversiktlige studiesteder, der studentene integreres i lokalmiljøer, kan være like godt som storbymiljøer med egne studenttilbud. Mindre forhold kan også gjøre det enklere å sette i gang faglige samarbeid med andre aktører, både innenfor eget fagfelt og tverrfaglige prosjekt. Nærhet mellom studenter og ansatte gir trivsel, bedre oppfølging og veiledning, og skaper tilhørighet.

4. Kunnskaps- og forskningsbasert utvikling

Kunnskaps- og forskningsbasert utvikling er et kontinuerlig arbeid. Campus Namsos tilbyr utveksling i perioder på åtte uker. Det vil si at man enda ikke oppfyller de strategiske målene på området internasjonalisering. Dette handler mye om at studieplanene i profesjonsløpene som tilbys, ikke åpner for opphold på over tre måneder, som er grensen Nord universitet har satt for at det skal gi uttelling i statistikken. Dette vil være et prioritert område framover, og det jobbes med løsninger for å levere i samsvar med Strategi 2020. Her inviteres også fakultetsledelsen til å komme med innspill på hvordan målene best kan nås.

5. Regionalt engasjement og bidrag.

Dette kriteriet forstår vi som en gjensidig forpliktelse, der Namdalen viser engasjement og tilrettelegger for Nord, og universitetet bidrar tilbake til regionene. Her vil vi understreke viktigheten av regional tilstedeværelse. Høy andel av studentene rekrutteres fra regionene rundt de ulike campusene. Mange av disse studentene har ikke mulighet til å reise ut for å ta utdanning. Omtrent 70 %⁴ av Nords studenter blir igjen i universitetets nedslagsfelt etter endt utdanning. Det alene viser campusenes signifikante betydning for tilførsel av kompetanse til regionene. At studentene bosetter seg i samme område som de studerte, er viktig for campusenes status og omdømme. De uteksaminerte studentene blir på den måten Nords ambassadører i lokalmiljøet.

Som kunnskapsinstitusjon må man også ta inn over seg at ingen kjenner morgendagens yrker. Det vil være behov for fleksible utdanningstilbud. En studiestruktur kan ikke bare tilpasses førstegangsstudenter. Det må også etableres/videreføres gode studietilbud til de som vil utdanne seg på nytt i voksen alder. I slike tilfeller blir de regionale campusene ekstra viktig. Samfunnsmessig vil regionale campus være vesentlig for å oppdatere/skaffe ny kompetanse, og for å svare på de behovene man til enhver tid har regionalt. Et næringsliv i sterk vekst, slik man har i ytre deler av Namdalen, krever tilgjengelighet og tilpassing i studietilbudene. At yrkesaktive i årene framover vil stå lengre i jobb, gir også økt behov for etter- og videreutdanning.

I Namdalen har man lang tradisjon for tett samarbeid mellom høyskole/universitet, kommuner og forskning – gjennom Partnerskap Namdal. Partnerskapet har vært til gjensidig nytte, og det har vært viktig å jobbe begge veier. Namdalsstrategien, som er regionrådets strategi, er en utviklingsplan for Namdalen. Den er utarbeidet i tett samarbeid med partnerskapet, og underbygger også strategien til Nord universitet. Bioøkonomi er et område hvor partnerskapssamarbeidet har ført til et konkret utviklingsprosjekt. Det startet med at partnerskapet laget en kompetanseplan, der man uttalte en ambisjon om å jobbe med bioøkonomi. Saken ble holdt i partnerskapet, mens regionrådet fulgte den opp. Etter hvert fikk man vedtak i alle kommunestyrene i Namdalen på at dette skal det satses på. Det ble satt i gang et forprosjekt, mens man nå jobber med å påbegynne hovedprosjektet, som skal omhandle Namdalen som råvareleverandør i grønn og blå sektor. Regionen tar sin

---

⁴ Nord universitet 2019: 98

tilretteleggerrolle på alvor, og det pågående arbeidet med realisering av nye Campus Namdal, er et eksempel på dette. Det er ønskelig at man videre kan ha dialog med Nord om hvordan regionen kan optimalisere tilretteleggingen også på andre områder.

Det går fram av delprosjekt 3 at offentlig sektor vil være driver for vekst og utvikling i årene framover.⁵ Prognosene er utarbeidet for Nordland, men det er rimelig å anta at funnene er relevante også for nordlige deler av Trøndelag. Da bør det satses på å levere arbeidskraft, for å sikre forholdet mellom tilbud og etterspørsel i vekstperioden. Fokuset på offentlig sektor er et nasjonalt fenomen. Norges forskningsråd har gjennom en egen strategi satset på innovasjonskompetanse i offentlig sektor.⁶ Også NTNU har gjort offentlig sektor til et satsingsområde gjennom det nasjonale pilotprosjektet «Universitetskommunen Trondheim 3.0»⁷ Da offensiv satsing på offentlig sektor er normen nasjonalt, oppleves det defensivt å måtte argumentere for opprettholdelse av campus som er avgjørende i en slik satsing. Fokuset burde heller vært hvordan Nord universitet, i samarbeid med Trøndelag- og Nordland fylkeskommuner, samt regionrådene/kommunene, sammen kan utvikle strategier for framtiden, som gagnar alle Nord's campusregioner.

6. Hvor er det viktig for oss å være ut fra vår strategi?

Nord universitet sine campus er meget viktige utviklingsaktører i regionene. Nord's kompetansemiljø er anerkjent, og forskningen som leveres følges med på og debatteres. Campus Namsos bidrar ikke bare til kompetanseheving av egne studenter og ansatte, men arrangerer også temadager og kurs for, og i samarbeid med, andre aktører. Også for byens videregående skole, er Nord som utviklingsaktør viktig. Spesielt for fagområdet ambulansefag, der studieprogrammet paramedisin er attraktive samarbeidspartnere. At Nord tar en slik rolle vil ofte lønne seg i neste omgang, i generell omdømmebygging og for å få nye søkere.

Regionene er på sin side viktige utviklingsaktører for Nord universitet. De er viktige for å komme i gang med nye forskningsprosjekt, få tilgang på praksisplasser, starte gode samarbeid, få tverrfaglige perspektiv i forskningen, få bestillinger på arbeidsbehov i samfunnet osv. Hvis man vet hva regionen trenger, blir man mer treffsikker. Det er imidlertid

---

⁵ Tørring 2018

⁶ Forskningsrådet 2018

⁷ NTNU 2018: 24

mye uutnyttet potensial i regionene/campusene, og en offensiv satsing fra Nord universitet kan bidra til vesentlig styrking av næringer og/eller geografiske områder. For eksempel gjelder dette biovitenskap/akvakultur i Namdalen. Å bygge opp et tilbud på dette feltet, ville både Nord universitet og regionen hatt mye igjen for.

Farmasi i Namsos er et annet godt eksempel på et område som kan samarbeide med andre fakulteter/fagmiljø (både mot helse, fiskehelse, akvakultur). Slike overføringsmuligheter finnes i flere andre fagområder og regioner.

7. Effektiv ressursbruk og økonomisk balanse.

Gode tilbud i regionene, i samarbeid med dem som har behovene, kan gi mulighet for ekstern finansiering. Det skal framover jobbes med å få flere regionale forskningsmidler til Namdalen, som kan få i gang forskningsprosjekt innenfor flere ulike områder.

Vi stiller oss bak de som mener at Nord universitet må få tid til å oppfylle kravene som stilles til et universitet. Det må også arbeides for bedre statlig finansiering, som samsvarer med andre universiteters ressurser, slik at det ikke blir skjevhet mellom hvilke oppgaver og resultater som forventes, og hva man faktisk får.

a) Er kriteriene fyllestgjørende eller er det andre forhold universitetet bør vektlegge?

Nord profilerer seg som profesjonsuniversitet. Det er også et samfunnsansvar, fordi et profesjonsuniversitet bør tilpasse seg samfunnets konjunkturer. Nord universitet har derfor et spesielt ansvar når det gjelder sykepleiermangelen i regionene. Det vil også være større behov for etter- og videreutdanning i årene framover, fordi flere i voksen alder skal ha kompetanse i nye yrker, eller møte endringer i eksisterende yrker. Dagens yrkesaktive vil også måtte stå lenger i jobb enn tidligere generasjoner, noe som kan være forbundet med omskolering. Trendene i tida tilsier mer fleksibilitet og tilpasningsdyktighet fra Nord universitet for å være relevant og attraktiv, både for første-, andre-, og kanskje tredjegangs studenter.

b) Eksisterer det andre spørsmål som fordrer økt oppmerksomhet?

Universitetets tilstedeværelse har også et distriktspolitisk tilsnitt. Det er ikke mulig å se denne prosessen løsrevet fra det. Det handler om at folk i distriktene blir møtt med sentralisering når man vet hvilke behov det vil være for helsefaglig arbeidskraft i årene framover. Befolkningen har krav på samme kvalitet i tjenestene uansett hvor de bor, men uten arbeidskraften som skal utføre oppgavene, vil tjenesten forringes. I Nasjonal kompetansestrategi presiseres det at alle deler av landet må ha tilgang på kompetanse. Har man ikke tilgang på relevant arbeidskraft, vil man ikke kunne sikre god utvikling i hele landet. Stor avstand til utdanningsinstitusjoner blir trukket spesifikt fram som et hinder for å få tilgang på nye kandidater.⁸

Gode ordninger for etter- og videreutdanning må også utarbeides. Det er ikke sikkert at de ordningene som fungerer i Bodø, er de beste i andre typer regioner. Videreutdanning for lærere gjennom Udir, er et eksempel på nasjonal videreutdanning som blir mindre tilgjengelig for namdalinger, fordi det tilbys i Bodø og på Levanger. Namdalens geografiske avstander gjør at man må bo her for å studere her, og man må flytte på seg hvis man skal studere andre steder. Det å få namdalinger til å studere på Levanger blir vanskelig, fordi dette er etablerte voksne med jobb og familie, som ikke har fleksibilitet eller økonomi til å bo ved studiestedet i perioder.

Til sist kan man nevne mulighetene som digitale hjelpemidler gir i utdanningssammenheng. Digital undervisning/veiledning kan ikke erstatte kompetansemiljøet man trenger i det daglige, men være et supplement for å få benyttet kompetansen som befinner seg ved andre campus. Det kan gis digitale kurstilbud i universitetets regi, eller i samarbeid med andre. Dette vil gi muligheter for påfyll til flere, og det kan også løses som kombinasjonsemner, der en del kan være hjemmebasert, mens noe kan være samlingsbasert.

Oppsummert håper vi styret ser mulighetene i å beholde et fullverdig campus med forskningsmiljø i Namsos. Både for å bygge kompetanse i framtida, og for verdiskaping i Namdalen.

---

⁸ Kunnskapsdepartementet 2017: 13

Med vennlig hilsen

Komiteen for kompetanse og FoU, Namdal regionråd:

Amund Hellesø, ordfører Vikna kommune

Hege Nordheim-Viken, ordfører Høylandet kommune

Trygve Jonny Sandvik, ordfører Fosnes kommune

Arnhild Holstad, ordfører Namsos kommune

Ragnar Prestvik, daglig leder Namdal regionråd

Referanseliste

Forskningsrådet (2018) *Innovasjon i offentlig sektor* (Forskningsrådets strategi 2018-2023).

Hentet fra

file:///C:/Users/ynghel/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/Innovasjonoffentligsektorcoatedfogra393mmbled,0.pdf

Kunnskapsdepartementet m.fl. (2017) *Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017-2021*.

Hentet fra

<https://www.kompetansenorge.no/contentassets/b2ade4fce9934d6d96f174ef86316644/kompetansepolitisk-strategi.pdf>

Nord universitet (2017). *Strategi 2020*. Bodø: nord.no. Hentet fra

<https://www.nord.no/no/om-oss/universitetet/tall-og-fakta/Documents/Nord-universitet-Strategi-2020.pdf>

Nord universitet. (2019). *Prosjekt Fremtidig studiestedsstruktur* (Rapport fra Delprosjekt 4).

Hentet fra <https://www.nord.no/no/aktuelt/studiestedsstruktur/Documents/rapport-fra-delprosjekt-4-kriterier-for-fremtidig-studiestedsstruktur.pdf>

NTNU (2018). *Årsrapport 2017-2018*. Hentet fra

<https://www.ntnu.no/documents/10137/1279418159/NTNU+årsrapport+2016-2017+Bokmål.pdf/2849f2b1-ade5-4407-aed2-5ea6c65f109a>

Sæther, S (2018). *En varslet krise: Trøndelag mangler sykepleiere*. Fagbladet Sykepleien

Hentet fra <https://sykepleien.no/meninger/innspill/2018/06/en-varslet-krise-trondelag-mangler-sykepleiere>

Tørring, R. (2018). *Nord universitet: Delprosjekt 3 – Ekstern analyse av regionale og nasjonale kompetansebehov* (PwC-rapport 11/2019). Hentet fra

<https://www.nord.no/no/aktuelt/studiestedsstruktur/Documents/RapportDelprosjekt3-Ekstern-analyse-av-regionale-og-nasjonale-kompetansebehov.pdf>

Vaage, J. (2019, februar). *Status og framtidig kompetansebehov i kommunene – hva ser Fylkesmannen*. Innlegg presentert ved Arena Trøndelag, Stjørdal. Sammendrag hentet fra

[file:///C:/Users/ynghel/Desktop/Status%20og%20framtidig%20kompetansebehov%20i%20kommunene%20\(fylkeslege%20Jan%20Vaage\).pdf](file:///C:/Users/ynghel/Desktop/Status%20og%20framtidig%20kompetansebehov%20i%20kommunene%20(fylkeslege%20Jan%20Vaage).pdf)

